

Tlačová správa

Luxemburg 14. decembra 2022

Rýchla reakcia EÚ na záchranu pracovných miest počas pandémie COVID-19 vo výške 100 mld. EUR: vplyv nie je jasný

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov nástroj EÚ na podporu pracovníkov a firiem zasiahnutých krízou (SURE) v členských štátoch vo výške 100 mld. EUR okamžite reagoval na zmiernenie rizika hromadného prepúšťania v dôsledku pandémie koronavírusu. Vplyv nástroja SURE na zachovanie pracovných miest však nemožno náležite posúdiť vzhľadom na spôsob, akým Európska komisia tento nový nástroj navrhla, a na nedostatok kvalitných údajov na vnútroštátnej úrovni. S cieľom vyvodiť ponaučenia pre budúce krízové nástroje by Komisia teraz mala vykonať komplexné posúdenie podpory z nástroja SURE. Bude to tiež príležitosť zistiť, ako sa minimalizovalo riziko podvodu vzhľadom na to, že všetky členské štáty, ktoré využili nástroj SURE, až na jednu výnimku, oznámili nezrovnalosti a podozrenia z podvodu.

Pandémia COVID-19 ohrozila milióny pracovných miest v Európe. EÚ rýchlo reagovala pomocou zavedenia nástroja SURE, ktorý krajinám v celom bloku poskytuje dlhodobé nízkonákladové úvery. Peniaze môžu byť využité na vytvorenie alebo rozšírenie svojich systémov na udržanie pracovných miest, ako je skrátený pracovný čas, nútená dovolenka a mzdové dotácie a tiež na zdravotné opatrenia. Devätnásť krajín predložilo žiadosti o úver a takmer 92 mld. EUR už bolo vyplatených. Úvery poskytnuté v prospech Talianska a Španielska predstavujú viac než polovicu tejto sumy.

„Nástroj SURE zohľadnil núdzovú situáciu a rýchle a efektívne poskytovanie finančných prostriedkov EÚ zmiernilo účinky pandémie COVID-19 na pracovníkov a podniky,“ uviedla Iliana Ivanova, členka EDA, ktorá viedla tento audit. *„Jeho celkový vplyv v praxi je však dosiaľ neznámy. Napriek určitým náznakom úspechu nie je dostatok overených údajov, aby bolo možné posúdiť, koľko pracovných miest sa skutočne zachovalo.“*

Po vyhlásení pandémie trvalo Komisii len sedem mesiacov, kým vyplatila členským štátom finančné prostriedky z nástroja SURE, čo je rýchlejšie ako v rámci bežných postupov financovania. Napriek určitým náznakom, že z nástroja SURE bola na vrchole krízy vyplatená podpora pre milióny pracovníkov, však nie je možné v plnej miere posúdiť prínos tohto nástroja k zmierneniu rizík

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

nezamestnanosti. Čiastočne je to spôsobené tým, že jeho vplyv nemožno oddeliť od vplyvu vnútroštátnych systémov podpory.

Inovatívne pravidlá EÚ pre nástroj SURE ponechávajú členským štátom veľkú voľnosť pri využívaní finančných prostriedkov. Okrem toho nevyžadujú, aby Komisia posúdila, či sú kontrolné systémy členských štátov dostatočne spoľahlivé. V tejto súvislosti audítori poukazujú na to, že opatrenia reakcie na krízu, ako sú systémy na udržanie pracovných miest, sú náchylné na zneužívanie. V prípade nástroja SURE 18 z 19 krajín odhalilo prípady nezrovnalosti alebo podvodu a vo všetkých prípadoch vykonalo vyšetrovanie, ktoré viedlo k spätnému získaniu neoprávnene použitých finančných prostriedkov v 13 krajinách. Samotná Komisia nezačala žiadne vyšetrovanie na základe toho, že túto zodpovednosť nesú členské štáty. Ak sa zistí akékoľvek zneužitie, skutočnosť, že krajiny budú musieť splatiť úvery, obmedzuje finančné riziko pre rozpočet EÚ. EÚ však čelí riziku poškodenia dobrého mena, ak sa opatrenia financované z jej rozpočtu vnímajú ako opatrenia náchylné na podvody.

Komisia odhadla, že krajiny, ktoré využívajú nástroj SURE, ušetrili úrokové platby vďaka úverovému ratingu EÚ AAA vo výške približne 8,5 mld. EUR. Taliansko, Španielsko, Rumunsko, Poľsko a Grécko predstavujú 86 % celkových odhadovaných úspor.

Základné informácie

SURE je dočasný nástroj, ktorého platnosť má vypršať tento rok. Na financovanie úverov si Komisia požičiava z kapitálových trhov emitovaním dlhopisov. Bolo to prvýkrát, čo Komisia vydala sociálne dlhopisy, ktoré musia mať pozitívne sociálne účinky. Všetkých 27 členských štátov EÚ spoločne ručí za 25 % celkovej sumy úverov SURE, čo predstavuje záruku v prípade, že krajina nesplní svoje záväzky. Zvyšných 75 % je garantovaných rozpočtom EÚ. Komisia odhaduje, že z nástroja SURE sa v roku 2020 podporilo približne 31,5 milióna ľudí a 2,5 milióna firiem a že systémy na udržanie pracovných miest financované z nástroja SURE využilo v roku 2021 deväť miliónov ľudí.

Osobitná správa 28/2022 *Podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE): Financovanie z nástroja SURE prispelo k zachovaniu pracovných miest počas krízy COVID-19, ale jeho plný dosah nie je známy* je dostupná na [webovom sídle EDA](#).

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 551 502